

sentanter for alle Partier. Der er saaledes meget, der taler for, at det Forhold, som man ønsker mellem Vælgerne og Rigsdagen, kan tilvejebringes paa en i væsentlige Henseender fyldigere Maade gennem Storkredse.

Saa er der tillige overfor Spørgsmaalet: Enmandskredse, sagt, at derigennem bevarer Vælgerne den politiske Interesse for Valgene, men det vil jo i akkurat samme Grad være Tilfældet i Storkredse som i Smaakredse. I og for sig vilde der derhos intet være i Vejen for, at man lod de stedlige Organisationer omkring i Smaakredsene være bestemmende med Hensyn til, hvem der blev opstillet paa Listerne i Storkredsene — et saadant Forslag har været fremsat af det ærede Medlem fra Frederiksberg (Ellinger) og mig. Derved vilde man naa, at Smaakredsene i Storkredsen blev bestemmende med Hensyn til, hvilke Repræsentanter der blev sendt ind af Storkredsens Vælgere. Der er derfor meget, som kan tale for at knytte Forholdstalsvalg til større Kredse i Stedet for at knytte det til Enmandskredse.

Vil man saa sige: Enten vil det da gaa som i Sverige, at man ikke naar det, som er Formaalet med Forholdstalsvalgmaaden, nemlig Retfærdighed, eller ogsaa maa man gaa til Suppleringsmandater, indrømmer jeg, at det sidste selvfølgelig er absolut nødvendigt, hvis Forholdstalsvalgmaaden skal komme til sin Ret, men det er en stor Fejl, hvis man tror, at der saa vil kræves et stort Antal Suppleringsmandater. Jeg brugte noget af Paaskeugen til at forsøge en saadan Deeling af Landet i Storkredse, og overalt, hvor jeg slog et Par Amter sammen, sørgede jeg for, at det var saadanne, om hvilke man kunde sige, at de i det hele og store havde fælles Interesser. Jeg kom da til det Resultat, at Landet naturligt deltes i 10 Storkredse, og jeg sørgede for, at der var et lige stort Antal Indbyggere bag hvert Mandat i Kredsene eller i alt Fald meget nær lige stort, selv om der kom et lidt større Antal bag Mandaterne i den Storkreds, hvortil København hørte. Derefter undersøgte jeg, hvorledes Valget vilde falde ud, baseret paa Stemmeafgivningen ved det forrige Valg, der gav saa stor Ulighed i Partiernes Repræsentation, og jeg kom til det Resultat, at gennem Valg i Storkredse vilde den fulde Retfærdighed være naaet, naar der blot var 5 Suppleringsmandater — jeg regnede med 120 Kredse. Det vil sige, at hvis man gaar til denne Valgordning, vil man have meget let ved uden i større Maal at forøge Følketingsmændenes Antal i højere Grad at

tilvejebringe Retfærdighed. Det, som for mig har været Hovedsagen, er, at Forholdstalsvalgmaaden kommer til sin Ret, og jeg begriber ikke, at der, naar man overhovedet siger, det er lige og almindelig Valgret, vi vil have, virkelig kan fremkomme Udtalelser, som vil Forholdstalsvalgmaaden til Livs.

I øvrigt kan jeg i det hele slutte mig til de Betragtninger, som blev gjort gældende af min Meningsfælle, det ærede Medlem for Frederiksberg 1ste Valgkreds (Ellinger). Der er kun en enkelt af hans Udtalelser, jeg ikke kan give min Tilslutning. Det ærede Medlem gjorde Indvendinger imod, at en Gruppe, der ikke fik en Repræsentant valgt i en af Landets Kredse, heller ikke kan faa Suppleringsmandater. Jeg tror, det er en Bestemmelse, man ikke skal stryge; jeg betragter det som fuldkommen berettiget at sige, at en Afskygning mellem Vælgerne, der ikke er saa kraftig, at den i en enkelt Kreds kan skaffe sig Repræsentation, maa finde sig i ikke at blive repræsenteret. Holdt man ikke paa dette, saa vilde alle Sluser være aabnede, og vi vilde faa et rent Utal af forskellige Grupperinger og Afskygninger, som vilde søge Repræsentation gennem Forholdstalsvalgmaaden.

I øvrigt skal jeg sige, at kan man faa Lovforslaget, som det foreligger, forbedret i Udvalget, har jeg ikke noget derimod, kun vil jeg haabe, at det ikke skal komme dertil, at Forholdstalsvalgmaaden glider ud af den Overenskomst, som er opnaaet mellem Grundlovsparterne. Idet jeg saaledes ønsker, at Lovforslaget skal forbedres saa meget som muligt, vil jeg gøre opmærksom paa, at der er et enkelt Punkt, mod hvilket der kan gøres en ikke saa ringe Indvending, og som jeg tror let kunde ændres. Lovforslaget bestemmer, at naar et Parti vil have sine Stemmer talt i Landets Kredse, maa de stille en Repræsentant op i alle Kredse. Man har sagt mig, at det var kommet ind, fordi man gjorde Indvendinger mod en Frihed, jeg selv havde givet i det Forslag, jeg stillede i 1909—10, hvor jeg, som jeg hurtigt blev klar over, med Urette havde sagt: en Vælger kan stemme paa den af de opstillede Kandidater, han synes bedst om, selv om han ikke er af hans eget Parti, han kan saa samtidig stemme paa sin egen Partiliste. Det kan ikke gaa an, det kan der rejses væsentlige Indvendinger imod. Men det behøver ikke at føre til, at man tvinges til at stille Kandidater op i alle Kredse. Man kan blot forlange for det første, at alle Kandidater forud skal opgive, til hvilket Parti eller hvilken Gruppering